

**СИНТАКСИЧНІ ФУНКЦІЇ
ОКСИМОРОННИХ СИНТАГМ
ЗІ СТРУКТУРОЮ РЕЧЕННЯ
В ПОЕТИЧНОМУ СЛОВНИКУ**

Статтю присвячено актуальній проблемі сучасної лінгвостилістики – дослідженню синтаксичної структури оксиморонів, що функціонують в українських поетичних текстах другої половини ХХ – початку ХХІ ст. У пропонованій розвідці виокремлено типи оксиморонних синтагм зі структурою речення як активні компоненти поетичного синтаксису. Проаналізовано виразально-художній і текстотвірний потенціал оксиморонів зі структурою простого (односкладного і двоскладного) речення та зі структурою складного речення з різними видами зв'язку.

Ключові слова: антитетичні відношення, бінарні опозиції, лінгвопоетика, мікроконтекстуальне оксиморонне поле, оксиморонні синтагми зі структурою простого речення, оксиморонні синтагми зі структурою складного речення, синтаксичні функції, поетичний синтаксис, поетичний словник, предикат.

Статья посвящена актуальной проблеме современной лингвостилистики – исследованию синтаксической структуры оксюморонов, функционирующих в украинских поэтических текстах второй половины ХХ – начала ХХІ в. В предложенной работе выделены типы оксиморонных синтагм со структурой предложения в качестве активных компонентов поэтического синтаксиса. Проанализирован выразительно-художественный и текстотворческий потенциал оксюморонов со структурой простого (односоставного и двусоставного) предложения и со структурой сложного предложения с различными видами связи.

Ключевые слова: антитетические отношение, бинарные оппозиции, лингвопоетика, микроконтекстуальное оксюморонное поле, оксюморонные синтагмы со структурой простого предложения, оксюморонные синтагмы со структурой сложного предложения, синтаксические функции, поэтический синтаксис, поэтический словарь, предикат.

The article is devoted to the topical problem of modern linguo-stylistics – the study of the syntactic structure of oxymorons, functioning in Ukrainian poetic texts of the second half of the ХХ – beginning of the ХХІ century. In the given research, the types of oxymoron syntagms with the sentence structure are identified as active

components of poetic syntax.

The research determines the syntactic nature of oxymoron syntagms with the structure of simple and complex sentences on the basis of the antithetic relations that provide meaningful unity to poetic texts. Analysis of the actual material of this period gives grounds for sorting out oxymoron syntagms with the structure of a simple (single-component and bi-component) sentence and with the structure of a complex sentence with various types of communication.

When analyzing complex oxymoron syntagms of this type, we conclude that the development of oxymoron meaning in such models is due to the expansion of the semantic space for the components and associated with a dynamic, self-absorbed process of human thinking, leading to the complexity of semantics due to the multidimensional opposing relationships between concepts.

The structural-grammatical analysis of oxymoron syntagms in poetic texts showed that for the poetry of the period characterized by attraction toward complicated constructions, to associative relaxedness in the process of linguistic aesthetics of reality, which leads to the use of original author's oxymoron syntagms.

It is promising to continue further studying the stylistic potential of syntactic structures, in particular oxymoron syntagms in the poetic vocabulary.

Key words: antithetic attitude, binary oppositions, linguo-poetics, microcontextual oxymoron field, oxymoron syntagmas with simple sentence structure, oxymoron syntagmas with complex sentence structure, syntactic functions, poetic vocabulary, poetic syntax, predicate.

Вивчення природи значення слова, його структури, аналіз системних зв'язків між лексичними одиницями, динаміки словникового складу мови визначає статус сучасної теорії номінації, предметом якої є опис закономірностей утворення номінативних одиниць широкого спектра – від слова до речення. В. Виноградов, спрямовуючи дослідників на вивчення мовного знака як системи, звернув увагу на потребу виокремлення спеціальних мовних одиниць і визначення їхніх типових композиційних об'єднань як структурних елементів і форм у різних жанрах мовної практики з метою опису зображальних властивостей синтаксичних конструкцій у художньому тексті й естетичних можливостей одиниць синтаксичного рівня [2, с. 29]. З огляду на це дослідження сфери вживання номінативних знаків і виявлення композиційних систем мовної діяльності актуальні для сучасної лінгвопоетики.

Питанням поетичного синтаксису присвячені наукові розвідки Н. Бобух [1, с. 294–346], Н. Гуйванюк [3, с. 84–92],

Д. Данильчука [4], С. Єрмоленко [5, с. 329–337], А. Загнітка [6, с. 284–297], В. Калашника [7, с. 3–10] та ін.

Мета пропонованої статті – проаналізувати синтаксичну природу оксиморонних синтагм зі структурою простого та складного речень у поетичному словнику другої половини ХХ – початку ХХІ ст.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань: виокремити типи оксиморонних синтагм зі структурою речення; схарактеризувати найпродуктивніші оксиморони зі структурою простого та складного речень; визначити синтаксичні функції оксиморонних синтагм у поетичних текстах.

Матеріалом дослідження є лексичні опозиції у складі оксиморонних синтагм, зафіксовані в поезії другої половини ХХ – початку ХХІ ст.

Учених цікавить текст не лише як змістова, структурно-семантична чи інноваційна цілісність, але і як особливий когнітивно-мовленнєвий процес, у якому відображено авторські інтенції, національну маркованість лексичних і фразеологічних засобів, способи сполучення слів у тексті, унаслідок чого створюються особливі художні конотації та експресивність, неповторна мовна картина світу письменника [3, с. 48].

Більшість оксиморонів – це бінарні словосполучення, складники яких поєднані безпосередньо. У досліджуваних поетичних творах виявлені оксиморонні синтагми із трьох і більше компонентів, виражених повнозначними словами. У науковій літературі є поняття «оксиморонне сполучення фраз», «номінаційно-синтаксичний семіозис», «дистрибутивно-контекстуальні модифікації оксиморона», «оксиморонний сюжет», «фразова єдність», «мікроконтекстуальне оксиморонне поле». Ми зараховуємо до оксиморонних синтагм вислови із трьох і більше компонентів, експресивний ефект яких ґрунтується на зближенні слів, що називають поняття, які виключають одне одного. «У таких конструкціях, – наголошує Н. Бобух, – зв'язок між конституентами, що містять ознаки «а» – «не-а», часто опосередкований» [1, с. 345].

Аналіз фактичного матеріалу зазначеного періоду дає

підстави для виокремлення оксиморонних синтагм зі структурою простого (односкладного і двоскладного) речення та зі структурою складного речення з різними видами зв'язку.

Оксиморони зі структурою простого речення репрезентовані в поетичних текстах такими типами:

1. Оксиморонні синтагми зі структурою двоскладного непоширеного речення, між компонентами яких наявні відношення предикативності. Формальним засобом їх реалізації є бінарне сполучення, у якому компоненти оксиморона виконують синтаксичні функції підмета і присудка, утворюючи предикативне ядро. Оксиморонні синтагми із предикативним зв'язком, утворені поєднанням іменника (субстантивованого прикметника) у називному відмінку та дієслова теперішнього чи минулого часу. Наприклад: *Бриніла тиша, плетена зірками, / Затамувавши подих, наслухала, / Мов шовком шугонула під руками / І плесо плеснула – так необачно впала / Та сиза тиша* (7, с. 97); *Рокоче тиша на німих балах* (11 с. 108); *Як ридає моя німота! / Тільки ти її здатен почути. / Знаю сам я, що праведна мста, / але, Боже, навчи її збути* (2, с. 350).

У досліджуваних поетичних текстах зафіксовані оксиморонні синтагми із предикативним зв'язком, компоненти яких репрезентують значення ототожнення протилежностей і мають однакове морфологічне вираження. Антонімічні лексеми, які є предикативним центром, виражені іменниками в називному відмінку (субстантивованими частинами мови), займенниками, прислівниками чи інфінітивами. Дієслово-зв'язка є у формах теперішнього часу здебільшого відсутня. Порівняймо в контексті: *Тепер шукай – між недругом і другом, / де друг, де ворог. Поки не збагнеш, / що ворог – друг, а друг – найбільший ворог, / допоки не збагнеш – що є в тобі нищитель твоїй* (18, т. 4, с. 239); *Природа – консерватор – і новатор. / Клищі – у серце – і довір'я вотум. / Скрізь океанські лайнери – й корвети – / Планету, яку – от-от – пилом – вітер* (1, с. 207).

Виокремлено оксиморони, між компонентами яких наявні предикативні відношення, із вказівною часткою *це* в препозиції до другого члена синтагми: *А назад – це вперед – вболівав за*

*прогрес поступовий поет. / Вчить нас партія рідна – несхитно іти / до вселенської радості, як до мети (18, т. 4, с. 215); Черчату плахту, ще й якісь прикраси. / Червону крайку в смужки золоті... / Аякже, **смерть** усе-таки **це празник**, / який буває тільки раз в житті (11, с. 76); І все на світі треба пережити. / І кожен **фініш** – **це, по суті, старт**. / І наперед не треба ворожити, / І за минулим плакати не варт (11, с. 48).*

2. Оксиморони зі структурою простого двоскладного поширеного речення, які утворені за допомогою предиката й зумовлених його семантико-синтаксичною валентністю іменникових синтаксем. Приміром: *Коло тебенюко я – дивись! / **Ходять хмари нехмарним небом**, / По воді сон зорі повивсь / Біля тебенюко, коло тебе (3, с. 160–161); **В наших зустрічах криються наші розлуки**, / Наше щастя гірчить, як полин навесні. / Хай тебе возвеличить цей біль і ці муки. / Не забудься мені! Пам'ятайся мені... (5, с. 55); Єдиний простір, що на все життя, / єдиний світ, який ти іменуєш; / **збігається в єдине почуття / любов і зненависть**, що у тобі нуртують (13, с. 18).*

3. Оксиморони зі структурою простого односкладного означено-особового речення з непоширеним дієслівним предикатом, вираженим дієсловом 1-ї або 2-ї особи однини чи множини теперішнього або майбутнього часу дійсного способу. Приміром: *Як стримати зубовний скрегіт, / Навалу відчайдушних дум, / Коли в мовчанні чуєш **регіт**, / У співчутті – відвертий глум? (16, с. 73); Оці містерії щоночі бачу – / Гуртожиток до ранку не стиха. / **Сміюсь крізь сльози**, / А частіше плачу. / Та не суджу – / Бо й сам не без гріха (16, с. 37); Я цілий світ в собі гойдаю, / Живу, ковтаючи сльозу... / **У грози ніжність закладаю**, / В трояндах збуджую грозу (16, с. 79).*

Нерідко головний член речення в зазначених оксиморонних синтагмах виражений формою імператива дієслова (2-га особа однини). У таких конструкціях «імператив, вольова настанова, адресований автором собі (але водночас і читачеві), стає смисловою домінантою фрази» [4, с. 52]. Наприклад: *І пильнуй тяжіння серць, і подумів, і віри. / **І радісно в недолі розкошуй кривавими слізьми**. / Та тільки щиро (18, т. 3, с. 112).*

У поетичних текстах спостережено також оксиморони зі структурою простого односкладного означено-особового речення з поширеним дієслівним предикатом: *Іще діждешся щедрого насіння, / коли, померлий, знову схочеш жити, аби пройти дорогами старими / і віднайти усі старі шляхи* (18, т. 3, с. 329); *Жартуючи – немов по ливні йду. / Режочучи – сльозу на сіль смакую. / Я на крихкому слові, на льоду – / тремтять вуста – звікую, все злікую* (10, с. 291).

Оксиморонні синтагми з дієслівними предикатами у формі 2-ї або 3-ї особи, які, розкриваючи смислове ядро фрази, надають поетичному текстові дієвості, модальної конкретності, характерні для мовотворчості В. Стуса: *Снується далі за місяців грудневий край, / і ні розради, ні печалі – / жий, ненавидь, твори, кохай / у зненависті і люби в добірній люті. Та не кайся* (18, т. 4, с. 335); *І в померезжані увійдуть ночі, / де ні жалю, ні радощів не ймуть, / а так живуть – і смерть свою жують* (18, т. 3, с. 26). С. Єрмоленко зазначає, що «дієслівність» є одним з основних складників синтаксичної домінанти ідіостилю В. Стуса [5, с. 73].

4. Оксиморони зі структурою простого односкладного неповного речення: *Що сьогодні? / Який веселий фрагмент / із моєї шаленої долі? / Усміхається правда / очима легенд / і свобода – очима неволі* (11, с. 41); *Сам жадаю і пекла, і раю, / У мені – і диявол, і бог. / Що не день – то гостріш відчуваю / Перед власною совістю борг* (19, с. 410); *Хай лютують морози – / ще закапле зі стріх: / навіть в радощах – сльози, / навіть в розпачі – сміх* (4, с. 194).

5. Оксиморони зі структурою простого речення, ускладненого відокремленими означеннями, вираженими дієприкметниковими зворотами. Порівняймо в контексті: *Не всі на світі радощі священні – / є радощі, народжені з проклять, / Коли, метнувши громи навіжені, / Став Єву Бог із раю проганяють* (17, с. 162); *Знайомий танець, знайомі ритми – / Пластинку крутить вечір-програвач... / Та тільки голос лунає ридма, / Та тільки сміх, загорнутий у плач* (12, с. 119).

6. Оксиморони зі структурою простого речення, ускладненого відокремленими обставинами, вираженими

дієприслівниковими зворотами: *Про Кохання, про Небо, про Бога / Я не раз щось гукнути хотів. / Говорив, не сказавши нічого, – / Можна тільки мовчанням, без слів* (15, с. 99); *Такий самонищитель, що убиває, творячи добро* (18, т. 4, с. 239); *Не жартуй наді мною, будь ласка, / і говорячи, не мовчи. / Нащо правді словесна маска? Ти мовчанням мені кричи* (17, с. 44); *Мої думки печальні, наче клоуни, / що, сміючись, розмазують сльозу* (11, с. 176).

7. Оксиморони зі структурою простого речення, ускладненого порівняльними (компаративними) зворотами: *В грудях набубнявіла тривога, / Тиха й мовчазна, як динаміт* (17, с. 58); *І льодяною хвилиною: ума / глумливим жестом на пересторогу. / Сама вмирала. / Вижила сама. / О, ця любов мені, як смерть, їй-богу!* (10, с. 164).

8. Оксиморони зі структурою простого речення, ускладненого однорідними членами речення. Порівняймо в контексті: *І звільнений вві сні, він бачить одночасно, / минуле і майбутнє, потворне і прекрасне...* (13, с. 238); *Ми з тобою – / як море і небо – / І далекі й близькі водночас. / Нам зустрітись на обрії треба, / Але обрій тікає від нас* (11, с. 46); *А там десь у траві зоря вогнитись – / І Ловать, Вісла, Ельба – мимо нас / І просять губи знов води напиться – Солодкої й гіркої водночас* (16, с. 169).

У поетичних текстах засвідчено оксиморонні синтагми, у яких обидва або один компонент виконують функцію звертання: *Забута пам'яте, це ти? / Спасибі, що згадав, / аби в годину самоти / скорботу гамував...* (18, с. 349); *Думав, леліючи сон золотий, / мало для щастя хліба і масла. / Світе прекрасний, який ти страшний! / Світе страшний, який ти прекрасний!* (2, с. 92); *Прощай, прощай, чужа мені людино! / Ще не було ріднішого, як ти* (11, с. 286); *І що там буде – чи колючий дріт, / Чи, може, хоч сяка-така травиця?... / О добрий світ! / Страшний лукавий світ! / Чому ти не навчив мене молитись?* (16, с. 414); *О ти, хто поруч, ти, далекий, ти – / за сто морів од мене – стомарінням! / Які шторми мені переплисти, / аби корінням обійнять коріння?* (10, с. 236). У процесі дослідження

структурних моделей зазначеного типу виявлено, що вони уточнюють і формують розгорнутий багатоаспектний семантичний простір зображуваних понять. Як наголошує Л. Мацько, «синтаксис через свій конструктивний характер (здатність до побудови нових структур із лексичного та морфологічного матеріалу) має великі стилістичні можливості» [8, с. 60].

Оксиморонні синтагми зі структурою складного речення репрезентовані в поетичних текстах такими типами:

1. Оксиморони зі структурою складносурядного речення з єднальними та протиставними сполучниками: *Хай буде мить як вічність, / А вічність наче мить. / Твого лиця величність / В мені знов защемить* (12, с. 108); *І по траві осінній він біжить, / вже неживий, хоча іще й не мертвий. / Якихось сто... якихось двісті метрів / Ще серце мертво заяче гримить!* (5, с. 70); *Блажен, хто оддалік від гомінких / турбот / не дбає про свій пай, кладе цілушку в рот / і думає про мить прожитку, пам'ятку, / що в солі солод є, а мед – у гірчаку* (13, с. 101); *Чом же так швидко зносилось взуття? / Ще не смерть, але вже не життя. – / Не підлягає ремонту взуття* (2, с. 529).

2. Оксиморони зі структурою складнопідрядного речення: *І засвітилися вони [спогади] / Нараз дівочими очима... / Тривожний відгомін весни, / В якій осінь за плечима* (6, с. 55); *Не варт нічого почуттів агонії, / Коли вони цураються гармонії, / Що робить з чорта ангелом мене / Й небесне перетворює в земне* (14, с. 143); *Я – цинкова форма. А зміст – не від мене, / підвладне я часу, підвладне потребам, / Коли ж я порожнє в бутті цілоденнім, / Тоді я по вінця наповнене небом* (7, с. 103).

Аналізуючи складні оксиморонні синтагми зазначеного типу, робимо висновок, що розвиток оксиморонного значення в таких моделях відбувається завдяки розширенню семантичного простору складників і пов'язане з динамічним, самозаглибленим процесом мислення людини, що приводить до ускладненості семантики за рахунок багатоаспектних протиставлених відношень між поняттями [9, с. 112]. Порівняймо в контексті: *Може, колись розпізнає наука / Правду на дні філософської чаші:*

*/ Всесвіт – це мука... / Одвічна мука, – / Та, що народжує радощі
наші (16, с. 139); Ти хто, щоднесь на камені / б'єш смертним
боєм? / – **Я той**, – відповіда мені, / – **хто був тобою** (2, с. 549);
Ти не можеш мене покарати / Блискавками з-під милих брів, / Бо
тебе я навіки втратив / ще до того, як вперше стрів
(17, с. 203); Не марив я ні родовитим гербом / **Монарха**, який
з неживими вустами / **На троні себе почуває рабом**, – / Та
я царював над світами (16, с. 460);*

3. Оксиморони зі структурою складного безсполучникового речення: *Слово промовиш – звуку немає, / Балтика слово і звук поглинає, / хвилю на хвилю несе. / Доки ще в дюнах штопають тишу, / жестами, знаками пам'ять запишем, / шинами на шосе (2, с. 180); Як він обдурив мене – / цей багрянець – вогонь! / Як він обігрів мене – / **паморозь до скронь!** (10, с. 172); **Що було – не було:** / Ми невинністю рівні: всередині – навіть намулу... / Ледь похрускує скло, / Коли я, мов Русалочка, йду босяка / крізь минуле... (9, с. 176); Тому простіть мене за ранню зрілість, / Простіть майбутні помилки сьогодні. / **Я завжди щастям міряв нещасливість, / Гарячим днем я міряв дні холодні** (3, с. 36).*

У досліджуваних текстах зафіксовано також оксиморонні синтагми зі структурою складного речення, побудованого за принципом паралелелізму: *В вирій знімалися плечі, знімалися руки. / Навіть зітхання шукало для себе крила! / Може, ця зустріч насправді була за розлуку? / Може, розлука насправді за зустріч була? (5, с. 96); Але було це твердження наївне, / бо всяк народ на ділі доведе / хоч там нема того, що є деінде, / зате є те, чого нема ніде (11, с. 89).*

Дослідження зазначених синтаксичних структур свідчить, що між складниками оксиморонної єдності виникає так зване «мікроконтекстуальне оксиморонне поле», у якому поетичні образи набувають багаторівневого тлумачення. Порівняймо в контексті: *Цей бенкет смерті в образі життя / щасливого відстрашує і врочить: / устромиш в воду ногу – і помреш (18, т. 3, с. 129); Ми стрінулись з тобою на Дніпрі, / Там губи я торкнув твої, Вітчизно, / Там вивірів по тобі пульс любові, / **Годинник людства – з стрілками життя / На цифрах смерті –***

звірів із твоїм (3, с. 56); *Лиш горе грає-виграває / од радісної німоти* (18, т. 3, с. 81). Наприклад, на відміну від традиційного оксиморона *зла посмішка*, оксиморонна синтагма зі структурою речення *ангел відьомську усмішку шле* характеризує посмішку, наповнену напруженої, ворожої, надовго й глибоко прихованої, руйнівної сили, яка є передчуттям нещастя. Порівняймо в контексті: *І ангел, причинний мов, лине з небес, / відьомську усмішку шле водоспаду, / Із пазурів згуби звільнилась – і рада... / На землю тверду. / Із небес* (10, с. 327)

Мікроконтекстуальне оксиморонне поле, – зауважує Е. Шестакова, – це неподільна цілісність, значення якої не може бути частково виведене із семантики складників оксиморонної синтагми. Ідеться не про механічну суму лексичних значень компонентів оксиморона. Семантика таких синтаксичних структур завжди складна, глибока, розкривається через асоціативні зв'язки. Вона ґрунтується також на побічній чуттєвій тональності слів, словесно-культурній пам'яті, завдяки яким оксиморон стає живим, внутрішньо цілісним, структурно організованим і композиційно завершеним [11, с. 127]. Наприклад: *Досконалий образ наруги над безневинним – / ніжність, якої не проковтнути: тисне сльозами в горлі* (9, с. 97); *Охочі стати героями чи святими / приміряють, немов капелюхи, / німби в грайливому сяйві. / І лагідна траурна музика / радісно кличе в безсмертя* (14, с. 371); *І пильнуй тяжіння серць, і подумів, і віри. / І радісно в недолі розкошуй кривавими слізьми. / Та тільки щиро* (18, т. 3, с. 112). У зазначених конструкціях образи завжди пов'язані між собою, передбачають один одного: це єдність, де кожен наступний компонент оксиморона вбирає в себе всі значення попереднього, осмислює їх, підбиває підсумок й одночасно розвиває закладені в попередні оксиморони думки, потребуючи розвитку для себе [11, с. 138].

Отже, аналіз фактичного матеріалу дає підстави для виокремлення таких різновидів оксиморонних синтагм: зі структурою простого (односкладного й двоскладного) речення та зі структурою складного речення з різними видами зв'язку. Структурно-граматичний аналіз оксиморонних синтагм

у поетичних текстах засвідчив, що для поезії зазначеного періоду характерне тяжіння до ускладнених конструкцій, до асоціативної розкнутості в процесі мовної естетизації дійсності, що зумовлює вживання оригінальних авторських оксиморонних синтагм.

Перспективним, на нашу думку, є подальше дослідження стилістичних потужностей синтаксичних структур, зокрема оксиморонних синтагм у поетичному словнику.

Бібліографічні посилання

1. **Бобух Н. М.** Антоніми в поетичній мові ХХ століття : структурно-семантичний, функціонально-стилістичний і лексикографічний аспекти : дис. ... доктора філол. наук : 10.02.01 «Українська мова» / Н. М. Бобух. – К., 2009. – 463 с.
2. **Виноградов В. В.** Стилистика. Теория поэтической речи. Поэтика / В. В. Виноградов. – М. : Изд-во АН СССР, 1963. – 255 с.
3. **Гуйванюк Н. В.** Антитетичні семантико-синтаксичні відношення у надфразовій єдності та тексті / Н. В. Гуйванюк // STUDIA LINGUISTICA : зб. наук. праць. – К. : КНУ ім. Тараса Шевченка ; ВПЦ «Київський університет», 2011. – Вип. 5. – С. 43–50.
4. **Данильчук Д. В.** Поетичний синтаксис Василя Стуса в аспекті художньої комунікації : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 «Українська мова» / Д. В. Данильчук. – К., 2006. – 169 с.
5. **Єрмоленко С. Я.** Нариси з української словесності (стилістика та культура мови) / С. Я. Єрмоленко. – К. : Довіра, 1999. – 431 с.
6. **Загнітко А. П.** Особливості сучасної української синтаксичної поезики / А. П. Загнітко // Восточно-украинский лингвистический сб. – Донецьк, 1999. – Вип. 5. – С. 284–297.
7. **Калашник В. С.** Поезія як чинник розвитку мови в естетичному напрямі / В. С. Калашник // Філологія : зб. наук. праць. – Харків : ХНУ, 2006. – С. 3–10.
8. **Мацько Л. І.** Стилїстика української мови / Л. І. Мацько,

- О. М. Сидоренко, О. М. Мацько ; за ред. Л. І. Мацько. – К. : Вища шк., 2003. – 462 с.
9. **Новиков Л. А.** Противопоставление как прием / Л. А. Новиков // Филологический сборник / отв. ред. М. В. Ляпон. – М. : Ин-т русского языка им. В. В. Виноградова РАН, 1995. – 432 с.
 10. **Телєжкіна О. О.** репрезентація складних безсполучникових речень у поетичному синтаксисі Софії Майданської / О. О. Телєжкіна // Наукові записки. Серія «Філологічні науки». – Ніжин, 2014.– Кн. 1. – С. 67–70.
 11. **Шестакова Э. Г.** Оксюморон как категория поэтики (на материале русской поэзии XIX – первой трети XX веков) / Э. Г. Шестакова. – Донецк : НОРД-ПРЕСС, 2009. – 209 с.

Джерела фактичного матеріалу

1. **Андієвська Е.** Рожеві казани : сонети / Е. Андієвська. – К. : Всесвіт, 2007. – 220 с.
2. **Базилевський В.** Вертеп : вибрані твори / В. Базилевський. – К. : Криниця, 2004. – 606 с.
3. **Вінграновський М.** Вибрані твори : у 3 т. / М. Вінграновський. – К. : Навч. книга – Богдан, 2004. – Т.1. – 400 с.
4. **Голованівський С.** Поезії / С. Голованівський. – К. : Дніпро, 1990. – 422 с.
5. **Гуцало Є.** Вибр. твори : у 5 т. / Є. Гуцало. – К. : Рад. письменник, 1987. – Т. 5. – 435 с.
6. **Дмитерко Л.** Меридіани / Л. Дмитерко. – К. : Молодь, 1980. – 128 с.
7. **Драч І.** Берло : книга поезій / Іван Драч. – К. : Грамота, 2007. – 912 с.
8. **Жадан С.** Господь симпатизує аутсайдерам : 10 кн. віршів / Сергій Жадан. – Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. – 507 с.
9. **Забужко О.** Друга спроба : вибране / О. Забужко. – К. : Факт, 2009. – 432 с.
10. **Йовенко С.** Безсмертя ластівки / С. Йовенко. – К. : Дніпро,

1989. – 487 с.
11. **Костенко Л.** Вибране / Л. Костенко. – К. : Дніпро, 1989. – 559 с.
 12. **Крищенко В.** Біля осіннього багаття / В. Крищенко. – К. : Укр. письменник, 1993. – 157 с.
 13. **Мовчан П.** Жолудь : поезії / П. Мовчан. – К. : Молодь, 1983. – 144 с.
 14. **Осадчук П.** Лінія життя. Вибране. / П. Осадчук. – К. : Молодь, 1987. – 392 с.
 15. **Очима** серця : ув'язнена лірика. – Харків : Основа, 1992. – 384 с.
 16. **Руденко М.** Вибране. Вірші та поеми. / М. Руденко. – К. : Дніпро, 2004. – 800 с.
 17. **Симоненко В.** Спадщина : у 2 т. / В. Симоненко. – К. : Персонал, 2008. – Т. 1. Поезія. – 360 с.
 18. **Стус В. С.** Зібрання творів : у 12 т. / В. С. Стус. – К. : Факт. – Т. 3. – 2008. – 752 с.; Т. 4. – 2009. – 480 с.; Т. 5. – 2009. – 766 с.
 19. **Талалай Л.** Вибране / Л. Талалай. – К. : Дніпро, 1991. – 541 с.